

A XXI. század kultúrháza

Vidéki alapszolgáltatások fejlesztésére ír ki pályázatot várhatóan még júniusban a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium. A program célja, hogy a legfeljebb ötezer lelket számláló települések is – a helyi igényekkel és lehetőségekkel összhangban – komolyabb európai uniós fejlesztési támogatásokhoz juthassanak. Ezzel kívánják erősíteni a vidék népességmegtartó erejét, úgy, hogy közben jusson forrás a helyi örökség megőrzésére, korszerűsítésre, falumegújításra és -fejlesztésre is.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program elsősorban a helyi gazdaság fejlesztését tűzte ki célul, főképp a mikro-vállalkozások támogatásán és a turizmus fejlesztésén keresztül. A vidékfejlesztési intézkedések egy másik részében pedig a helyi közösségi beruházásokat támogatja, így a vidéki életminőség javításán keresztül az alapszolgáltatások fejlesztésének, a falusi örökségvédelemnek kíván prioritást adni. E tervek kidolgozása közben merült fel az igény úgynevezett Integrált Községi és Szolgáltató Terek kialakítására.

Több mint egy éve tartanak a tárcaközi egyeztetések a programról, május végére már a széles körű társadalmi vita is lezajlott – tájékoztató lapunkat a minisztérium Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézetének igazgatója. A következő lépésben az önkormányzatok, a helyi civil szervezetek vagy akár egyházi jogi személyek pályázhatnak az *Integrált Községi és Szolgáltató Tér* cím elnyerésére. Ennek birtokában lehet jogosultságot szerezni a tér infrastruktúra-

lis kialakítását célzó beruházási forrásra, amelynek felhasználását a minisztérium koordinálja. A lényeg, hogy a település lakói egy olyan központhoz jussanak, ahol egy helyen tudnak gyorsan és pontosan információkhoz, szolgáltatásokhoz jutni, ügyeket intézni, internetezni, könyvtárat fenntartni, közösségi programokat szervezni, hiányzó közösségi szolgáltatásokat működtetni vagy a meglévőket integrálni – mondta *Bodnár Dénes*.

Az igazgató szerint ez egy olyan program, amibe a beruházás keretében a számítógéptől az udvar rendbetételéig, az ügyfélszolgálati pulttól az oromzat kifestéséig minden beletartozik, az elnyerhető összeg legfeljebb 50 millió forint lehet. Csak az a fontos, hogy olyan pontok alakuljanak ki, amelyeket később a program résztvevői fenn is tudnak tartani. Az Integrált Községi és Szolgáltató Térben kaphatnak helyet például a helyi vállalkozások szolgáltatásai is egy lotózó, egy ingatlanközvetítő, egy postai szolgáltató mond-

juk a biztosító ügynökével. És ez csak néhány példa a lehetőség kihasználására. A kisebb településeken nyilván az önkormányzat leginkább csak magára számíthat. Ott azonban egy-egy szolgáltató éppen a hivatal épületébe kerülhet be, és annak felszerelésére, állagmegóvására költhetnek többet, amennyiben majd új funkciókat, szolgáltatásokat is működtetnek. A népesebb településeken már nagyobb lehetőség nyílik az üzleti célú szolgáltatások fejlesztésére, így az épület fenntartásának hosszú távú biztosítására. Bodnár Dénes azonban hozzátette: pontos számításokat kell végezni, átgondolni a terveket, hogy ezek a pontok valóban élet- és működőképesek legyenek. Mint minden uniós pályázatnál itt is utófinanszírozás működik, azaz a költségek kiszámításánál erre, és az el nem számolható költségként jelentkező 20 százalékos áfára is számítani kell.

Az igazgató elmondta azt is, hogy a 2002 és 2006 közötti tervezési időszakban a vidékfejlesztési elképzelések kimerültek egy-két fejlesztési témában, azaz pl. a korábban létrejött 70 helyi LEADER-akciócsoport terveiben 90 százalékban helyi turizmus fejlesztésére költöttek, ebben láttak kitörési pontokat. Később rá kellett jönni, hogy a mezőgazdaságnak és a turizmusnak önállóan és együtt sincs elegendő népességmegtartó ereje. Az új 2007–2013 közötti tervezési időszakban már mindenképpen figyelembe kell venni a helyi, térségi természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági adottságokat, és ennek tudatában, helyi ösz-

szfogással erre építeni a fejlesztési elképzeléseket. Mindig lesz olyan beruházás, ami nem teljes mértékben fenntartható és nem sikeres, azonban a korábbi tapasztalatokat figyelembe véve mérsékelhető ezek aránya. Fejlesztési forrást, uniós pénzt oda kell vinni, ahol az hasznosan meg is térül a közösség javára, az egyik fejlesztés hozza magával a következőt. Minden településnek saját lehetőségeit, adottságait kell kamatoztatni. Lehet, hogy egy középhegységi falu nyáron is tudna, alkalmas lenne alternatív sípályát üzemeltetni, melyekhez újabb szolgáltatások csatlakozhatnak. Máshol elhagyott tévészépületek pusztulnak, holott alkalmasak lennének például számítógépes adatfeldolgozásra, postapartner pont kialakítására, munkaközvetítésre. A romból felépíthető XXI. század kultúrháza, mely a fenntartható társadalmi fejlődés színtere lehet, csak hinnie kell benne a helyi közösségnek.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumban már nemcsak a mezőgazdaság élvez prioritást – tette hozzá a minisztérium Vidékfejlesztési Képzési és Szaktanácsadási Intézet vezetője, jól látható és reményeink szerint hamarosan érezhető is lesz, hogy tetemes fejlesztési forrásokat terveznek a vidéki közösségek számára, nem elsősorban mezőgazdasági fejlesztések céljából. Bodnár Dénes szerint Magyarországon is az ír vagy a lengyel példát lehetne követni. Az uniós régi és néhány új tagállamban ugyanis rájöttek, hogy a kutatás vagy a fejlesztés nem politikai, hanem össztársadalmi érdek, és az országnak egy emberként kell felsorakozni a közös feladatok megoldása érdekében.

László Márta